Europeiska unionens
officiella tidning

SV
L-serien

2026/1545

17.7.2026

RÅDETS BESLUT (EU) 2026/1545

av den 29 juni 2026

om fastställande av nödvändiga bestämmelser för genomförandet av protokoll nr 37 om de ekonomiska följderna av att EKSG-fördraget upphör att gälla och om Kol- och stålforskningsfonden, fogat till fördraget om Europeiska unionen och till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, och om upphävande av beslut 2003/76/EG

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av protokoll nr 37 om de ekonomiska följderna av att EKSG-fördraget upphör att gälla och om Kol- och stålforskningsfonden, fogat till fördraget om Europeiska unionen och till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 2 första stycket,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europaparlamentets godkännande [1],

i enlighet med ett särskilt lagstiftningsförfarande, och

av följande skäl:

(1) Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen upphörde att gälla den 23 juli 2002 i enlighet med artikel 97 i det fördraget. Alla Europeiska kol- och stålgemenskapens (EKSG) tillgångar och skulder överfördes till Europeiska gemenskapen den 24 juli 2002.

(2) I enlighet med protokoll nr 37 om de ekonomiska följderna av att EKSG-fördraget upphör att gälla och om Kol- och stålforskningsfonden (*protokollet*), fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, ska nettovärdet av tillgångarna och skulderna enligt EKSG:s balansräkning betraktas som tillgångar avsedda för forskning inom sektorer med anknytning till kol- och stålindustrin och betecknas som ”EKSG under avveckling” och, när avvecklingen av EKSG är slutförd, som ”Kol- och stålforskningsfondens tillgångar” (tillsammans kallade *tillgångarna*).

(3) I protokollet föreskrivs också att inkomsterna från dessa tillgångar, vilka betecknas som ”Kol- och stålforskningsfonden”, endast ska användas för forskning utanför ramprogrammet för forskning inom sektorer med anknytning till kol- och stålindustrin i enlighet med protokollet och de rättsakter som antas på grundval av detta.

(4) Den 1 februari 2003 antog rådet beslut 2003/76/EG [2] som fastställde bestämmelserna för genomförandet av protokollet.

(5) Värdet på de genererade inkomster som avsatts för finansiering av forskningsprojekt på kol- och stålområdet har under några år minskat på grund av de låga räntorna, och tillgångarna har inte genererat tillräckliga inkomster för att finansiera fondens nuvarande årliga anslag till ansökningsomgångar på 111 miljoner EUR som har fastställts i beslut 2003/76/EG. Som ett resultat av förlusterna under 2022 och 2023 finansierades ansökningsomgångarna under 2024 och 2025 helt genom försäljning av tillgångar. För 2026, och eventuellt även för efterföljande år, kommer eventuell vinst som görs att täcka endast en del av det årliga anslaget och förväntas inte vara tillräcklig för att möjliggöra finansieringen av ett meningsfullt arbetsprogram.

[1] Godkännande av den 16 juni 2026 (ännu inte offentliggjord i EUT).

[2] Rådets beslut 2003/76/EG av den 1 februari 2003 om fastställande av nödvändiga bestämmelser för genomförandet av protokollet som fogats till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen om de ekonomiska följderna av att EKSG-fördraget upphör att gälla och om Kol- och stålforskningsfonden (EUT L 29, 5.2.2003, s. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2003/76(1)/oj).

(6) Som en del av sina insatser för att stärka konkurrenskraften hos unionens stålsektor och skydda industrins framtid, tillkännagav kommissionen i sitt meddelande ”Europeisk handlingsplan för stål och metaller” till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén den 19 mars 2025 att den skulle föreslå en övergripande reform av Kol- och stålforskningsfonden i syfte att förenkla och ytterligare påskynda investeringar i stålforskning. Det påskyndade arbetet bör återspegla sektorns behov.

(7) Energiomställningen från fossila energikällor, särskilt kol, utgör för närvarande en utmaning, i synnerhet när det gäller behovet av att säkerställa en rättvis omställning, särskilt för industrier och arbetstagare i regioner som är beroende av kol. Ytterligare utmaningar inbegriper att minska metanutsläppen från kolgruvor i samband med genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1787 ([3]).

(8) Från och med augusti 2027 förväntas EKSG under avveckling varken ha några skulder eller fordringar, vilket innebär att dess avveckling kan slutföras.

(9) Försäljning av en del av tillgångarna för att finansiera forskningsprojekt inom kol- och stålsektorerna är möjlig, eftersom EKSG under avveckling inte har några skulder.

(10) Mot bakgrund av de kombinerade ekonomiska förändringarna och de politiska överväganden bör forskningsprogrammets storlek fastställas på ett sätt som säkerställer att tillgångarna kan användas och genomföras korrekt i enlighet med målen i protokollet och i linje med principerna om sund ekonomisk förvaltning. Kritisk massa för forskningsprogrammets storlek kan inte uppnås enbart genom att man använder inkomster eller en begränsad del av de återstående tillgångarna. För att säkerställa de belopp som behövs för forskningsprogrammet krävs att samtliga tillgångar används. Det bör därför vara möjligt att använda de återstående tillgångarna för att ge meningsfullt stöd, utanför unionens ramprogram för forskning, till värdefulla samarbetsprojekt som har den kritiska massan för att skapa ett mervärde för unionen inom kol- och stålsektorerna.

(11) I sitt meddelande av den 26 februari 2025 till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommitten, med titeln *Given för en ren industri* och i den europeiska handlingsplanen för stål och metaller, förespråkade kommissionen starkare incitament för stora investeringar i unionen under de kommande åren, inbegripet för stålindustrin. På grundval av det politiska incitamentet bör Kol- och stålforskningsfonden bidra till en snabb omställning till renare teknik genom att finansiera en del av de nödvändiga forskningsinsatserna, inbegripet förberedande forskning för stora investeringar och ytterligare forskning till stöd för storskaliga investeringar.

(12) Ansökningsomgångarna från 2027 till 2033 med upp till 120 miljoner EUR årligen, och en ansökningsomgång 2034 med ett belopp motsvarande de kvarvarande tillgångar som inte anslagits, förväntas mobilisera privata investeringar för att öka konkurrenskraften och påskynda utfasningen av fossila bränslen och den gröna industriella omställningen av kol- och stålsektorerna. Lämpliga årliga anslag bör därför fastställas för att möjliggöra sådana ansökningsomgångar och möjliggöra meningsfullt stöd fram till och med slutet av 2034.

(13) För att avsätta alla nettoinkomster från investeringarna och för att underlätta ökningen av anslaget för 2027 från 111 miljoner EUR upp till 120 miljoner EUR är det lämpligt att förkorta tidsramen för tilldelningen genom att låta de slutna balansräkningarna för tillgångarna år n täcka anslaget för år n+1 åren 2026–2033, samtidigt som de årliga anslag som redan fastställts genom beslut 2003/76/EG bibehålls.

(14) Den nuvarande fördelningen av budgetanslag mellan kol- och stålforskning, på 27,2 % respektive 72,8 %, stöds av båda sektorerna och är fortsatt lämplig med hänsyn till deras respektive behov och absorptionsförmåga.

([3]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1787 av den 13 juni 2024 om minskade metanutsläpp inom energisektorn och om ändring av förordning (EU) 2019/942 (EUT L, 2024/1787, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj).

(15) För att möjliggöra en anpassning till kol- eller stålsektorns eventuella behov av forskningsfinansiering vid otillräckligt utnyttjande av den andra sektorns anslag, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt delegeras till kommissionen så att den kan ändra detta beslut i syfte att vid behov justera den procentandel av finansieringen som avsatts för forskning som rör kol och forskning som rör stål 2034, så att tillgångarna kan utnyttjas till fullo. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning ([4]). För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter bör Europaparlamentet och rådet erhålla alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter bör systematiskt ges tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.

(16) Beslut 2003/76/EG bör därför upphävas. Fram till dess att avvecklingen av EKSG har slutförts är det dock lämpligt att artikel 1 i det beslutet fortsatt är tillämplig tills de finansiella transaktionerna i EKSG under avveckling har slutförts.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Kommissionen ska vara ansvarig för fastställandet av nödvändiga bestämmelser för genomförandet av protokoll nr 37 om de ekonomiska följderna av att EKSG-fördraget upphör att gälla och om Kol- och stålforskningsfonden, fogat till fördraget om Europeiska unionen och till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

2. Kommissionen ska vara ansvarig för förvaltningen av de ekonomiska transaktionerna i ”EKSG under avveckling” och, när avvecklingen av EKSG är slutförd, ”Kol- och stålforskningsfondens tillgångar” (tillsammans kallade *tillgångarna*).

Artikel 2

1. Kommissionen ska förvalta tillgångarna på ett sådant sätt att ett årligt anslag på upp till 120 miljoner EUR bibehålls för Kol- och stålforskningsfonden för åren 2027–2033 för att finansiera forskning inom sektorer med anknytning till kol- och stålindustrin. Eventuella kvarstående tillgångar som inte anslagits ska utgöra del av anslaget för år 2034 som motsvarar dessa tillgångars marknadsvärde vid tidpunkten för överförandet till Kol- och stålforskningsfonden, med beaktande av marknadsförhållandena. Detta anslag ska användas för att finansiera forskning inom sektorer med anknytning till kol- och stålindustrin under 2034 och efterföljande år.

2. Forskningsverksamheten för stål ska inriktas på hållbara och koldioxidsnåla processer för produktion och slutbearbetning av stål, skapande av avancerade stålprodukter, pionjärmarknader, resursbevarande, cirkulär ekonomi, utveckling av färdigheter, förbättring av arbetsvillkor samt användning av digital teknik. Forskningsverksamhet med anknytning till projekt om kolforskning ska inriktas på att hantera en rättvis omställning för, inbegripet genom ändrad användning av, kolgruvor som tidigare varit i drift eller kolgruvor som håller på att läggas ner och berörd infrastruktur samt de regioner där de är belägna, i överensstämmelse med Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2021/523 ([5]), (EU) 2021/1056 ([6]) och (EU) 2021/1229 ([7]) och i enlighet med artikel 4.2 i detta beslut.

3. Det årliga anslaget av det belopp som anges i punkt 1 ska bestå av nettoinkomsterna från investeringarna och det kontantbelopp som ska genereras vid försäljning av en del av tillgångarna.

([4]) EUT L 123, 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

([5]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 av den 24 mars 2021 om inrättande av InvestEU-programmet och om ändring av förordning (EU) 2015/1017 (EUT L 107, 26.3.2021, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).

([6]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1056 av den 24 juni 2021 om inrättande av Fonden för en rättvis omställning (EUT L 231, 30.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj).

([7]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1229 av den 14 juli 2021 om lånefaciliteten för den offentliga sektorn inom mekanismen för en rättvis omställning (EUT L 274, 30.7.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1229/oj).

Artikel 3

1. De investeringstransaktioner och den förvaltning av tillgångar som avses i artikel 2 ska årligen och separat från unionens övriga ekonomiska transaktioner redovisas i en resultaträkning, en balansräkning och en ekonomisk redogörelse.

De redovisningshandlingar som avses i första stycket i denna punkt ska bifogas den redovisning som kommissionen årligen ska upprätta enligt artikel 318 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och artikel 247 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509 ([8]).

2. Europaparlamentets, rådets och revisionsrättens befogenheter för kontroll och beviljande av ansvarsfrihet såsom de fastställs i EUF-fördraget och förordning (EU, Euratom) 2024/2509 ska tillämpas på de transaktioner och den förvaltning som avses i punkt 1 i denna artikel.

Artikel 4

1. Nettoinkomsterna från de investeringar som avses i artikel 2 och de kontantbelopp som genereras genom försäljningen av en del av tillgångarna ska utgöra inkomster i unionens allmänna budget. Dessa inkomster och kontantbelopp ska öronmärkas för det särskilda ändamålet att finansiera forskningsprojekt inom sektorer med anknytning till kol- och stålindustrin som inte omfattas av ramprogrammen för forskning. De ska utgöra Kol- och stålforskningsfonden och förvaltas av kommissionen.

2. De nettoinkomster och kontantbelopp som avses i punkt 1 ska fördelas genom arbetsprogrammen, med 27,2 % till forskning som rör kol och 72,8 % till forskning som rör stål.

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 7 för att ändra den procentandel av finansieringen som tilldelas forskning som rör kol och forskning som rör stål om det är nödvändigt för att möjliggöra fullständigt utnyttjande av tillgångarna under 2034, som avses i första stycket i den här punkten.

3. De nettoinkomster och kontantbelopp som öronmärkts enligt punkt 1 och som fortfarande är tillgängliga den 31 december ett visst år samt återkrävda belopp ska automatiskt föras över till det följande året.

4. Budgetanslag motsvarande upphävda åtaganden ska automatiskt upphöra i slutet av varje budgetår. Avsättningar för åtaganden som frigjorts vid upphävandena ska göras tillgängliga för Kol- och stålforskningsfonden.

Artikel 5

De nettoinkomster och kontantbelopp som kan användas för finansiering av forskningsprojekt under år n+1 ska bokföras i balansräkningen för EKSG under avveckling för år n och, när avvecklingen är avslutad, i balansräkningen för Kol- och stålforskningsfondens tillgångar år n, fram till dess att de återstående tillgångarna anslås 2033 för 2034.

Artikel 6

Utgifterna för administration av den avveckling, de investeringar och den förvaltning som avses i detta beslut ska täckas av kommissionen med unionens allmänna budget.

Artikel 7

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 4.2 andra stycket ska ges till kommissionen för en period på åtta år från och med den 6 augusti 2026.

([8]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509 av den 23 september 2024 om finansiella regler för unionens allmänna budget (EUT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 4.2 andra stycket får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.

4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.

5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.

6. En delegerad akt som antas enligt artikel 4.2 andra stycket ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med en månad på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 8

Beslut 2003/76/EG ska upphöra att gälla.

Artikel 1 i beslut 2003/76/EG ska dock fortsätta att gälla för finansiella transaktioner i EKSG under avveckling fram till dess att avvecklingen har slutförts.

Artikel 9

Detta beslut träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Luxemburg den 29 juni 2026.

På rådets vägnar

M. MOUSHOUTTAS

Ordförande